

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดลำปาง

ชื่อผู้เขียน นางสาวภัทรา มาน้อย

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกลิทธิ	ประธานกรรมการ
อาจารย์รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	กรรมการ
นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรทัศน์ อินทร์คัมพร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกร รวมถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดลำปาง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยเกษตรกรในจังหวัดลำปาง จำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแจ้ห่ม อำเภอแม่ทะ และอำเภอเถิน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 115 ราย ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบไคสแควร์ เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและเกรมเมอร์วี

จากการวิจัยนี้ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดฯ ไว้ 5 ส่วนคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีเพื่อแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการขยายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ พบว่ามีความสัมพันธ์กับการได้รับการถ่ายทอดกิจกรรม และมูลเหตุจูงใจกรณีการต้องการแหล่งน้ำ ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีเพื่อแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน

ของศูนย์ถ่ายทอดฯ พบว่ามีความสัมพันธ์กับตำแหน่งทางสังคมและการได้รับการถ่ายทอดกิจกรรม ในส่วนของการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ พบว่ามีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจกรณีที่ต้องการแหล่งน้ำ ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ พบว่ามีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้รับจากการถ่ายทอดความรู้ และมูลเหตุจูงใจ กรณีที่เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ชักชวน รวมถึงการต้องการแหล่งน้ำ ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการขยายผลการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ พบว่ามีความสัมพันธ์กับ อายุ เพศ รายได้ในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ปีที่เข้าร่วมกิจกรรมกับศูนย์ถ่ายทอดฯ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม และมูลเหตุจูงใจกรณี เจ้าหน้าที่ชักชวน ความต้องการปรับเปลี่ยนระบบการผลิต ต้องการแหล่งน้ำและ ปัจจัยอื่น ๆ เช่นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รวมถึงการได้รับสิทธิพิเศษในชุมชนด้านต่าง ๆ

ปัญหาอุปสรรคอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ ได้แก่ ความไม่สะดวกในการติดต่องานกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ถ่ายทอดฯ การไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ สถานที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากขาดความพร้อมในส่วนของอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สภาพพื้นที่ของเกษตรกรไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานจริง (ปัญหาดิน/ตลาด ฯลฯ) ขาดการรวมกลุ่มและบริหารงานกลุ่มที่ดี กลุ่มมีทุนน้อยไม่เพียงพอต่อการลงทุน

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดฯ เกษตรกรมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบหาตลาดรองรับผลผลิตที่ได้ผลิตขึ้น มีการส่งเสริม/สนับสนุน กลุ่มอาชีพในด้านปัจจัยต่าง ๆ (เงินทุน/อุปกรณ์) ในการดำเนินงานกลุ่ม เจ้าหน้าที่รับผิดชอบควรเข้ามาดูแลเกษตรกรอย่างทั่วถึง และมีการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มให้มากขึ้นและต่อเนื่อง

Thesis Title	Farmer's Participation in the Implementation of Tambon Agricultural Technology Transfer Center, Lampang Province.	
Author	Miss Patthara Manoi	
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Committee	Prof. Dr. Pongsak Angkasith	Chairman
	Lect. Rampaipan Apichatpongchai	Member
	Mr. Pongpan Nantakwang	Member
	Asst. Prof. Dr. Wallatat Intaruccomporn	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the farmer's participation including obstacles and recommendations of farmers concerning participation in the implementation of Tambon Agricultural and Technology Transfer Center , Lampang Province.

Population used were 115 farmers from 3 districts Lampang Province namely Jae Hom , Maeta , and Thoen. The data was analyzed statically by using Percentage, Arithmetic Mean's, Standard Division , Chi-square test Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Creamer' V correlation coefficient were used for hypothesis testing .

Other obstacles were that the inconvenience contract with the officers at TATTC , unsuitable place due to the lack of equipment, unorganized group and administration.

According to the hypothesis testing of the research , the study had indicated some factors which had 0.05 significant correlation affecting the implementation of Tambon Agricultural Technology Transfer Center (TATTC). Since the farmers' participation

were divided into 5 parts, different factors were affected in the implementation of TATTC. The first part was the participation in the implementation which related to activity transfer and water source needed. The second one was the participation in selecting method for problem solving which dealt with farmers' social status and water source needed. The third one the participation in obtaining benefits which related the participate in to water source needed. The fourth one was follow-up and evaluation which had a relation with farmers' benefits on technology transfer, persuasion of neighbouring and officers as well as water source needed. The last one was relevant to farmers' age, sex, household income, social status, number of years participated, benefits obtaining, persuasion of officers and adapting production process, and small capital for investment.

Farmers' recommendations in implementation TATTC were as followings. They needed officers to be responsible for their products, Officers should faster career groups on capital and equipment for the implementation of the groups. The officers should take care all of farmers in the area or all members and support group activities more and continually.